

Oponentský posudek k práci Petry Kubařové *Selhání státu v subsaharské Africe: případ Somálska*

Petra Kubařová si pro svou práci vybrala zajímavé téma. Zvláštní ocenění si pak zaslouží inovativní výběr subregionu, na němž verifikuje teorie selhavšího státu. Tento subregion totiž rozhodně nepatří do záběru většiny českých politologů. Somálsko, stát, který bývá někdy označován jako v současnosti nejméně funkční vůbec, není s několika výjimkami příliš pokryt soudobou českou politologickou literaturou a obtížně se k němu shánějí i zahraniční publikace. Autorka i přesto dokázala kvalitně propojit teoretickou část s empirickou a v závěru formulovat svůj posun v pěti vcelku jasně formulovaných hypotézách.

Autorka si z bohaté literatury o problematice selhávání státu, jíž zjevně poctivě prostudovala a jejíž závěry byla schopna tvořivě uchopit, aniž by otrocky přejímala stanoviska jednotlivých autorů, vybrala pojmy *failed state* a *collapsed state*. Autorka logicky napojuje téma selhání státu na problematiku humanitární intervence, když předtím vtipně hovoří „nemožnosti zániku“ státu. Komplikovanou problematiku humanitární intervence řeší především prakticky, na konkrétních případech ze subsaharské Afriky. Dochází k závěru, že humanitární intervence sama o sobě nemůže řešit problém selhavších států a že v případě svého neúspěchu, k jakému došlo v Somálsku, může naopak situaci výrazně zhoršit.

Za poněkud problematické by bylo možné považovat přílišné ukotvení studia státu především v teoriích mezinárodních vztahů. Autorka mohla více rozebrat problém studia státu z hlediska komparativní politologie – ovšem už to, že pracuje s Tillym, Skocpolovou a Evansem je důležité a staví to její práci na solidním teoretickém základě.

Rozbor aktuální situace v Somálsku je navzdory její relativní nepřehlednosti velmi detailní a přitom jasný. Autorka přitom tak jako v jiných částech práce konfrontuje různé zdroje.

Autorka ovšem zasazuje somálský případ do afrického kontextu a do klíčových historických determinant, které utvářely celý region a v širším pojetí celý „třetí svět“: kolonialismus a dekolonizace a následně studená válka. Upozorňuje na to, že současná podoba států a jejich „nezrušitelnost“ ve prospěch současného stavu je zakódována v postkoloniální podobě jejich vzniku; zde se zdá, že autorka dostatečně nezohledňuje zcela aktuální zájem současných vládců afrických států na udržování neměnnosti hranic a jejich obavy z nakažlivosti separatismu.

Práce je vynikající nejen šíří vhledů, ale i po formální stránce: autorka v úvodu stručně rozebrala literaturu; v seznamu literatury oddělila knihy, články a internetové zdroje. V textu jsou použity tabulky a mapy.

Závěrem lze říci, že tato práce se vlastně obhájila sama a zaslouží si známku výborně.

Radek Buben